

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VESZÉKEN:	
Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre	60 Lei.
Egy héra	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József téherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 161.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerda, február 15.

És Arad?...

(Nem mozdul meg a magyarság.)

Figyelmesen olvasom az erdélyi magyar lapokat. Látom, hogy itt is, ott is tömör egységbe sorakozik a magyarság és résztvesz a választási küzdelemben. Satmáron hivatalosan jelöltet állított a magyarság. A székely városokban sorra lépnek fel hivatalos magyar jelöltek. Clujon két magyar párt is belemegy a választási küzdelembe hivatalos magyar jelöltekkel. Olvasom, hogy Oradea-Mare és Biharmegye magyarsága is kiáll a porondra és minden kerületben állít képviselő- és szenátorjelöltet. Most pedig Szabolcska Mihály, a Magyar Szövetség timisoarai tagozata intéző-bizottságának elnöke tájékoztatja Timisoara magyarságát, hogy a napokban összehívja közös megbeszélésre.

Látva más városok magyarságának örvendetes megmozdulását, önkéntelenül elénk mered a kérdés: És Arad? ... Miért nem történik ebben a városban is olyan mozgalom, amely bebizonyítaná ország-világ előtt, hogy Arad magyarsága nem hagyja a jussát, hanem pártállásra való tekintet nélkül tömörül és a maga kebeléből hivatalos jelöltet állítva vesz részt a választási küzdelemben? Dr. Barabás Béla, ez az önzetlen derék magyar ember megtette az első lépéseket. Senki sem követte. Résztvevő volt osztályrésze, a mi joggal lehangolta és ezért félreállt. Nem a maga érdekében kezdte meg az előkészítő munkálatokat, hanem azért, hogy Arad magyarsága bekapcsolódjék Erdély magyarságának aktivitási mozgalmába. Talán akadnak, akik Barabás nemes intencióit félreértették. Félreállt tehát, nehogy személye akadály legyen a közös nagy cél elérésében.

Vártunk türelmesen. Hát ha akadnak mások, akik megragadják a kezdeményezést és sorompóba állítják Arad magyarságát. Mert hogy a kilátások biztatóak, az minden kétségen felül áll. Ennek jellemzésére elmondom a következőket. Véletlenül összejöttem egy ismert román nemzeti párti politikussal, aki jól ismeri Aradot. Elmondotta, hogy pártja őt akarta Aradon kandidálni, de kitért a megválasztás elől, mert igazságérzete is azt diktálja, hogy Aradot magyar ember képviselje. A román politikus kijelentette, hogy Ara-

don, ebben a magyar többségű városban kizárólag magyar képviselő- és szenátorjelölt győzhet és ez így is van helyén, mert ezt a magyar többségű várost csak magyar képviselő és szenátor képviselheti a kamarában és a szenátusban.

Ime így gondolkozik rólunk egy román politikus. Helyesen és logikusan. De hogyan gondolkodunk mi, magyarok? Talán egyáltalán nem is gondolkodunk. Ugy látszik, nem tudunk felszabadulni az ősi magyar átok alól: mert nem törődünk saját magunkkal és ha már törődünk is, békát rak a

cselekvésünkre a pártoskodás, a személyi torzalkodás. Elérkezett az utolsó idő. Néhány nap múlva lejár a jelölések határideje. Ha hamarosan nem ócsudik fel letargiájából Arad magyarsága, ha nem tömörül szerves egészszé és nem küszöböli ki sorai közül a közönyt és a pártoskodást, megcsúsz az a szégyen, hogy Románia magyar városait magyarok képviselik a parlamentben, csak Aradot nem, pedig Arad van annyira magyar, mint akár Cluj, akár Satmar. Útött a cselekvés órája, ébredjünk, amíg nem késő.

Egy magyar polgár.

Baráti kéz. Az igazságügyminiszter a székelyek között.

SZÉKELYUDVARHELY. Vasárnap délután félnégy órakor érkezett Székelyudvarhelyre Florescu igazságügyminiszter és magához kérte a Magyar Szövetség és a magyar nemzeti párt vezetőjét politikai megbeszélésre. A miniszter azt az ajánlatot tette, hogy a vármegye három kerülete közül egyet engedjen át a magyarság a liberálisoknak, hogy ott a liberálisok állítsanak jelöltet, aki lehet magyar is. A nemzeti párt vezetősége azonban elhárította magát az óhaj teljesítését arra való hivatkozással, hogy a magyar nemzeti párt mind a három kerületnek állított már hivatalos jelöltet. Az egyházak és felekezeti iskolák együttes tisztelegésére kijelentette a miniszter, hogy elismeri kívánságaik jogosságát és garantálja, hogy a kormány a múltban élvezett jogait teljes egészében respektálni fogja s a jövőben is állampolgárságos támogatásban részesíti őket.

Este nagy bankett volt a Barkóczy-féle étteremben, amelyen a város magyarsága nagy számban vett részt. Neamtiu prefektus, Negrutiu polgármester felszólalása után Szakács Péter, a magyar nemzeti párt elnöke mondott pohárköszöntőt. A miniszter Szakács beszédére válaszolva kijelentette, hogy tiszteletreméltónak találja azt a gesztust, amellyel a magyarság a maga mélabus érzésében a kibékülés racionális hangját szólaltatja meg. Ez magyar lovagias gesztus és helyes is. Respektálja a magyarság jogait, kívánságait, nyelvét, de lehetetlennek találja, hogy az állam nyelvét el ne sajátítsák, amely feltétlenül szükséges. Látja és tudja, hogy a magyar szó kimondó és nem hajlik az alkalom szerint, hanem előbb határoz és csak azután mondja meg a mondanivalóját, amit azután áll is. Tisztelet, szeretet a magyarságnak ezt a gavallériáját és éppen ezért baráti kezet is nyújt neki. (RTI.)

Helyreállt a postai forgalom.

(öt napos késés. — Bulzan postafőnök nyilatkozata.)

A főbb napig tartó hávazás a postaforgalom rendszeres lebonyolításában is óriási nehézségeket okozott. Különösen erősen érezhető volt ez a vidéken, a falvakban és a mellékvonalakon fekvő apró helységeken. Ezeket ugyanis a hávazás ugyszólván teljesen elzárta a nagyvilágtól és bizony az is megesezt, hogy öt-hat napig a falubeliek semmiféle levelet, újságot, vagy más postaküldeményt sem kaptak. Munkatársunk ez ügyben ma beszélgetést folytatott Bulzan Avram postafőnökkel, aki a következőket mondotta:

— Mikor az óriási hóesés úgy belepte a vasúti vonalakat, hogy a vonatforgalmat is szüneteltetni kellett két napon keresztül, a postai szállítmányok és csomagok a nagyobb állomásokon, különösen pedig a vasúti gócpontokon olyan mértékben gyülemlettek össze, hogy akkor is, amikor már vonatot indíthattak, sok napos megszüntett munkát adott a rengeteg anyag feldolgozása. Postakocsik különben is csak tegnapelőtt este óta indulnak, mivel az első vonatokkal, melyeknek utja még meg lehetőségen bizonytalan volt, nem is (RTI.)

Igen mertünk postakocsikat indítani, amelyek tudvalevőleg sok értékű cikket, fontos okmányt, levelet stb. visznek magukkal. Teluson (Tövisen) például öt-hat napig állott a sok áru és a sok postakocsi, amit nem mertek utnak bocsátani. A vasut például még ma sem vett fel semmiféle árut szállításra. A brádi, otlakai és a chisneui (Kisjenői) vonalon a postakocsik közlekedése egészen a tegnapi napig szünetelt. Hivatalunk tegnap egész nap emberfeletti munkát végzett, ennek tulajdonítható azután, hogy mára a forgalmat már a legteljesebb mértékben sikerült helyreállítanunk úgy, hogy a mai naptól kezdve végre újra a normális viszonyok léptek életbe a postai közlekedés terén.

A luxusadó-vallomás.

(Lejárt a határidő.)

A pénzügyigazgatóság ma a következő hirdetményt adta ki a luxusadó bevallására vonatkozólag: A pénzügyminiszterium 193.361—921. számú Január 1-én kelt rendelete értelmében a luxusadóra vonatkozó vallomások beadásának határideje lejárt. Felhívjuk azon adózó polgárok figyelmét, akik ezidőszent még nem tették meg vallomásaikat, amennyiben több szobából álló lakással rendelkeznek, mint amennyit a kellő szükségesség megenged, — akiknek több cselédjük van, akiknek magánhasználatra vagy piaci forgalomra automobiljuk, hintójuk vagy bérkocsijuk, motorbiciklijük, háttas lovuk, vadászpuskájuk van akár a városban, akár a vidéken, hogy a legrövidebb idő alatt nyújtsák be vallomásaikat az Administratia Financiaranal, pénzügyi palota I. emelet 8. számú szobájában, ahol átvehetik a vallomás hoz szükséges blankettát is. Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy azok, akik a fentebb felsoroltak birtokában vannak és vallomásaikat nem nyújtják be a legrövidebb idő alatt (legkésőbb február 20-ig) a rendelet értelmében, mint kihágást elkövetőket bírságotlák meg a kiszabandó luxusadó négyzszerezésével. — a mennyiben a határidő lejárt, a késedelmezők mint kihágást elkövetők fognak kezelteni. Administrator Financiar. seful sectiei: Mihail Covrig-Rostianu.

— Lemond a görög király. Bucuresti. Párisi lapjelentések szerint a Chicago Tribuna azt a szenzációs hírt közli, hogy Constantin görög király lemond a trónról és Romániában telepszik meg.

Alaptalan vád

egy volt államtitkár felesége ellen

SZEGED. Tegnap Szabadkáról Szegedre érkezett Sz. E.-né, volt magyar földmivelségi államtitkár felesége, hogy télikabátot csináltasson magának. Az uriaszságot előállították a rendőrségen és a politikai osztályon udvariasan tudomására adták, hogy kémkedés gyanúja miatt letartóztatják. Egy szabadkai menekült vádolta be, hogy katonai titkokat árult el a szerbeknek és résztvett a szabadkai állomáson a magyarok bántalmazásában. Az uriaszony tagadta a vádakot. Tegnap átkísérték a katonai ügyészséghez. Alkalmasint Szemző Ernőnéről van szó.

SZEGED. A kémkedéssel vádolt Szemző Ernőné ma a katonai ügyészség szabadon bocsátotta, mert kiderült, hogy az ellene emelt vádak alaptalanok.

A magyar követ

Millerandnál.

(Unnepélyes fogadtatás az Elysée-palotában.)

PÁRIS. Praznovszky Iván magyar rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter ma nyújtotta át megbízó levelét Millerand francia elnöknek, akihez a következő beszédet intézte: — Mindenekelőtt örömmel állapítom meg, hogy bár Magyarország és Franciaország között a politikai kapcsolatokat, a melyeknek a történelem legdicsőségesebb eseményei számtalan példáját mutatják, a sors megszakította, a szellemi kapcsolatok sohasem szüntek meg. A háború, de még inkább a békeszerződés Magyarországot igen súlyos megpróbáltatások elé állította. A sok nehézség dacára a kormány minden erejét a kedélyek megnyugtására és az ország megrendült gazdasági életének helyreállítására fogja szentelni. Kormányomnak mindig a békemunka érdekében kifejtett politikája érdekében dolgoztam, s a jövőben is ezért fogok dolgozni. Boldog leszek, ha misszióm végeztével azzal az elégtétellel távozhatom, hogy bármily szerényen is közreműködhettem a fenkölt feladat szolgálatában, hogy országainkat kibékítsük és újjáépítsük mindazt, amit a háború elpusztított. A remélt eredményt csak akkor valósíthatjuk meg, ha Franciaország nem vonja meg tőlünk hatalmas segítségét és támogatását.

A beszéd után a követ tíz perces magánbeszélgetést folytatott az elnökkel, azután pedig visszatért lakásába. A követ kíséretében volt Návay Aladár követségi tanácsos is. A magyarok kocsiját katonai diszkisérő követte, az utakat a felvonulás tartamára lezárták. Az Elysée-palotában a fogadás nagy ünnepélyességgel és a megszokott szertartási formák között ment végbe.

Megnyilik a katolikus főgimnázium

(A város vezetősége távirata a közoktatásügyi miniszterhez.)

Az aradi katolikus főgimnázium régen huzódó ügye többszöri sürgetés dacára még a mai napig sem nyert elintéztést. A város vezetősége belátta, hogy kultúr szempontból mennyire hátrányos az, ha a főgimnázium növendékei már hónapok óta nem folytathatják tanulmányaikat. Tegnap este azután a katolikus főgimnázium ügyében tanácskozásra ült össze a város vezetősége. A tanácskozáson dr. Marcus Mihály prefektus elnököt, aki már számos esetben tanujelölt adta annak, hogy szíven viseli a

bezárt főgimnázium ügyét. A város részéről dr. Angel István polgármester és a tanácsstagok vettek részt a tanácskozáson, amelyen elhatározták, hogy táviratilag kéri a közoktatásügyi minisztert, rendelje el minél előbb a katolikus főgimnázium újból való megnyitását. Sok remény van arra, hogy a város vezetőségének kérése eredménnyel jár és a katolikus főgimnázium e hét végén de legkésőbb a jövő hét hétfőjén megnyílik és növendékei a hosszú szünetelés után folytathatják tanulmányaikat.

Uj Herceg-darab.

(Budapesti színházi események.)

BUDAPEST. Ideérkezett jelentés szerint Molnár Ferenc két egyfelvonásosát, a „Marsallt” és az „Előjáték Lear királyhoz” című komédiáját, amelyet „Színház” gyűjtőcím alatt legközelebb Aradon is bemutatnak, csütörtökön mutatja be a bécsi Burgszínház. A magyar fővárosnak is vannak érdekes színházi eseményei. A legelső az, hogy a Vigszínház az ősszel színésziskolát nyit, amelynek Hegedüs Gyula lesz az igazgatója. A tanári karban lesz Varsányi Irén, Fenyvesi Emil és Szerényi Zoltán. — Az Andrassy-úti színházban ma este mutatták be nagy siker mellett Emőd Tamásnak, a jeles poétának két egyfelvonásos darabját. — A Vigszínház legközelebb egy Herceg Ferenc darabot mutat be. Az illusztris író legközelebb bemutatandó darabjának az „Aranyborjú” a címe.

A kuttisztító-tragédiája

(Peruítási kérelem husz év után.)

Krausz Béla dudi lakos 1903-ban felszólította Morar Moise kuttisztítót, hogy az udvarán levő gémes kutat tisztítsa ki. Morar csak abban az esetben vállalkozott a körülbelül 30 méter mély kut ki tisztítására, ha Krausz megfelelő, erős kötelet bocsát neki erre a célra rendelkezésére. Krausz adott is neki egy kötelet, amely azonban oly gyenge volt, hogy a mikor Morar leszálk rajta a kutba, a kötel elszakadt, az öreg kuttisztító pedig oly szerencsétlenül esett a mélységbe, hogy egyik lábát eltörte. Az eset következtében be kellett szállítani a borosjenői kórházba, ahol megamputálták. Felvívogulása után kártérítési pert indított Krausz ellen, ezt azonban elvesztette. Évek hosszú során át huzódott a per, azonban minden eredmény nélkül. Csak a háború előtt hagyta abba az öreg kuttisztító követelmni a maga igazát. Annál érdekesebb, hogy a körülbelül husz év óta huzódó perben a szerencsétlenül járt Morar új beadvánnyal fordult a napokban a bírósághoz, amelyben az ügy újrafelvételét kérte.

A pápa-koronázás.

(Unnepi istentisztelet Budapesten.)

Távirati jelentés alapján hírt adott az Aradi Közlöny arról, hogy XI. Pius pápát fényes ünnepségek keretében koronázták meg pápává. A koronázási ünnepség részleteiről az alábbi római távirat számol be:

XI. Pius pápát vasárnap délelőtt az előrt szertartások között 50 ezer hívő jelenlétében koronázták meg a Szent Péter templomban. A Szent Péter sirja felett levő főoltárnál maga a pápa pontifikálta a nagymisé, amelynek különleges szertartásai vannak. Három bíbornok végezte a pápa benedikálását, majd az első szerpap-bíbornok a pápa vállára tette a három drágakövel ékesített és tüvel megerősített érseki palliumot. Utána a pápa a bíbornokok láb- és kézcsókját fogadta. A pápa a főoltárral szemben levő trónuson átvette a kauszakraült ostyát. A mise befejeztével megkezdődött a koronázási szertartás, amelyet régebben a szabadban, a Szent Péter templom külső loggiáján végeztek. A pápa fejére tették a koronát és ezt mondták:

— Fogadd a három koronával ékesített tiarát. Tud meg, hogy te a fejedelmeknek, királyoknak és a földkerekség országainak atyja, mi Urunk Jézus krisztus földi helytartója vagy, akinek dicsőség és tisztelet jár mindörökkön.

A pápa ezután ünnepi menetben visszavonult a Vatikánba. A Bazilika külső erkélyéről áldást osztott a százezernyi tömegnek, a mely mélyen meg volt hatva. A kivonult katonai csapatok az áldás alatt tisztelegtek.

BUDAPEST. A pápa megkoronázása alkalmából a Mátyás-templomban ünnepi istentisztelet volt Horthy Miklós kormányzó, József főherceg, a kormány tagjai, és a társadalom előkelőségei jelenlétében.

RÓMA. A pápa Piffi bécsi bíbornoknak bucsuaudienciáján jelentékeny összeget adott át az in-séget szenvedő osztrák gyermekek javára.

A magyar jóvátételei.

(Az antant jóindulata.)

BUDAPEST. Schöber Béla államtitkár, aki Londonban folytatott tárgyalásokat a magyar jóvátétel ügyében, most érkezett vissza Londonból. A lefolytatott tárgyalásokról a következőket mondotta:

— A londoni tárgyalások eredményeképpen ez évben egy-egy milliárdot fizetünk úgy az angoloknak, mint a franciáknak tartozásainkra. A természetbeni jóvátétel ügyében még nincsen döntés. A jóvátételi bizottság egyelőre 90 ezer állatot kért. A Párisban tartott tárgyalásokon kimutattuk ennek a követelésnek teljesíthetetlen voltát. A jóvátételi bizottság erre a legközelebb fog válaszolni és akkor közli velünk döntését is. Döntenie kell még a jóvátételi bizottságnak a szerbeknek szállítandó szén kötelezettségéről is, mert ez is több mint egy milliárd megterhelést jelent a magyar államnak. A tárgyalásokon meggyőződhetünk arról, hogy Magyarország számíthat az antant jóindulatára.

Sport.

Élet a jégén.

(Koronazene és álarcos ünnepély a jégpályán.)

A parki műjégpályán ismét vidám az élet. Fiatal diákleányok és diákok, urak és hölgyek örömmel hódolnak a korcsolyázás nemes sportjának. Nagyon sokan korcsolyáznak a műjégpályán. Vidáman kacagnak, beszélgetnek és hasztják a jeget. Koszorukat Irnak le, köröket razzolnak, bögniznak... A tarka gomolygó tömegből kivillan egy-egy fehér vagy rózsaszín szvetter. A korcsolyák csillognak. A pálya mindjobban népesedik. Pirosarcu leányok jönnek, karjukon korcsolyákkal kísünek a nevelőnőkkel... Hangulatos téli kép. A hóbuckákon variák ünek... A csöndbe belevág a felharsogó leánykacaj és a hangos beszélgetés... Az egyhangú fehérséget megtöri a korcsolyázók tarkasága, Korcsolyáznak délelőtt és egész délután, este is a villanylámpák alatt. Karanfogyva siktanak a párok és szökefűrtös leányok mosolyognak. Késő este azután elnéptelenedik a jégpálya, a vidám párok hazatérnek, a lámpákat eloltják és a keményre fagyott jég megpihen másnapra.

Az aradi műjégpályát látogatóknak a Korcsolyázó Egyesület holnap, szerdán és vasárnap délután meglepetéssel kedveskedik. A meglepetésből azonban már nem lesz meglepetés, mert eláruljuk olvasóinknak, hogy holnap, szerdán délután a jégén katonazene fog játszani. Vasárnap délután pedig 6 órától 10 óráig jelmezes és álarcos nagyszabású jégünnepélyvel kedveskedik a Korcsolyázó Egyesület Arad Korcsolyázó társadalmának.

— Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

— Munkában a magyar nemzeti párt. Cluj. A vasárnap megalakult magyar nemzeti párt ma megkezdte működését és a választás előkészítését.

Hó-uzsora.

(Ezer lejt egy háztető letakarításáért.)

Az emberemlékezet óta alig látott óriási havazás és a most ránk szakadt kemény hideg valóságosan emi csapás. Ezt a csapást az emberi kapzsiság még tetézi és lelketlen konjunkturát csinál belőle. A fának házhoz való szállítását például a fuvarosok legalább ötszörösére srófolták fel. Míg a havazás előtt törték magukat érte, hogy egy köbméter fát 12 lejtért a fetelepekről a város bármely részébe haza szállítsanak, ma 60 lejtet alul szóba sem állnak az embernek. Igaz, hogy a még mindig takarítatlan utcákon jóval nehezebb a közlekedés, de ötszörös árt elkérni érte mégis csak sok. Ugyan ilyen lelkiismeretlen árdrágítás folyt a tejfel, amelynek literéért 6 lejt is elkértek, a tojással, melyet még ma is 3 lejtet fizettek meg, és így az élelmiszerek egész skáláján végig legalább 100 százalékos árdrágulás konstatalható. Ha már a hatóság nem gondoskodik a hó eltakarításáról, legalább gátat kellene vetnie ennek a kizsorolásnak.

Ebbe a rovatba tartozik a hónak a háztetőkről való eltakarítása is, amit a rendőrség rendelt el helyes. Ennek a szükségességére mindjárt a havazás első napjaiban maga az *Aradi Közlöny* is rámutatott. Akadtak is rögtön élelmes emberek, akik újsághírdejeikben ajánlkoztak ennek a munkának elvégzésére. Amde olyan bért követelnek ezért a munkáért, hogy az joggal nevezhető bérzszorának. Egy háztetőnek letakarítása semmiesetre sem vesz egy teljes munkanapot igénybe és mégis elkérnek érte 1000, ird és mondd egyezer lejt, holott közismert dolog, mily súlyos ma a háztulajdonosok helyzete. A mai lakbérékből ugyan is nem futja az adó meg a háznak csak félig-meddig jókarban tartása, úgy hogy ma a ház olyan legyen, melyre a tulajdonos ráfizet, nem hogy bármily szerény kamatot is hozna. S most jönnek a „hótakarítók” és olyan bért követelnek, amely sehogysem áll arányban a teljesítendő munkával. Igaz, hogy ezeknek a hótakarítóknak semmi köze a ház jövedelmezőségéhez és nem az ő dolguk ráfizetése a háziur a házára vagy sem, de semmi joguk sincs arra, hogy ekkora árat kérjenek. Ezt még akkor sem szabadna megtenniök, ha a házak akkora jövedelmet biztosítanának tulajdonosaiknak, mint normális időben. A mai lakásinséges időben nem tisztán a házigazdák érdeke a házak lakhatósága, hanem közérdek. A hatóság tehát közérdeket védelmezne, ha az ilyen kizsorozást megakadályozza és hatóságilag megszabja ennek a munkának díját. Igen sok aradi háztulajdonos kérését tolmácsoljuk, amikor erre föl hívjuk a hatóság figyelmét.

Gróf Hunyady József — az exkirályi párról.

Egyszerű élet Funchalban. — Volt főudvarmester Budapesten

Gróf Hunyady József és felesége, akik elkisérték Madeirába az exkirályi párt, most visszatértek Budapestre. Gróf Hunyady József egy hírlapíró előtt a következő érdekességeket mondotta el:

Galactól — Madeiráig.

— Galacban november hatodikán délelőtt tíz órakor szállottunk fel egy gőzhajóra, amely Szulnánig vitt bennünket. Ide aznap délután 5 órakor érkezünk meg. Meg kell állapítanom, hogy a román hatóságok mindvégig a legelőzékenyebben viselkedtek az exkirályi párral szemben. Három órát töltöttünk itt és este nyolckor szálltunk át az angol hajóra. Az exkirályné az admirális fülkéjében helyezkedett el, míg az exkirálynak a kapitány kabinja jutott. Mondhatom, hogy az angol tiszték az egész uton a legtisztelősebb magatartást tanúsították. Az ut tizenhárom napig tartott Madeiráig. Az utazás a Fekete tengeren elsőrangú volt, de annál rosszabb Maltától Gibraltárig, illetve egészen Madeiráig. Iszonyatosan háborgott a tenger, viharzott, bős hullámok csapkodták a cirkálót, szóval ez volt az ut kellemetlenebb része. Konstantinápolyban nem hagytam el a hajót, azonban itt az angol admirális engedélyével partra szállottam, hogy a királynak egy ruhát és egy pár cipőt szerezzek. Gibraltár és Madeira között tudtuk meg, hogy Madeira egyik városába kerültünk. A portugál hatóságok képviselői a hajóra jöttek és bemutatkoztak a királynak és a királynénak. Én rögtön érdeklődtem náluk, hogy milyen magatartást szándékoznak tanúsítani a királyi párral szemben: deportálják-e őket vagy sem, mire a leghatározottabban kijelentették, hogy IV. Károlyt és Zita királynét egy pillanatra sem tekintették fogolynak. Ők Portugália vendégei. Ez november huszadikán reggel történt s délután kikötöttünk Funchalban, a hol partraszálláskor a királyi párt nagy néptömeg várta és riadó éljenzéssel fogadta. A királyi párt ez az üdvözlés szemmel láthatólag kellemesen lepte meg.

A funchalai lakás.

A megérkezés után a királyi pár azonnal a számukra kijelölt lakóhelyre indult, amely tulajdonképpen a Rio de Palace Hotelnek egyik épületrésze. Ez egyébként igen csinos villa, amely két nagyobb és hét kisebb szobából áll. A villát dúz kert övezi s innen gyönyörű kilátás nyílik a tengerre és a kikötőre. A királyi lakosztály berendezése egyszerű és az a néhány szoba a királyi családnak csak szükösen elegendő. Most ugyanis Róbert királyi fiú kívül mind a hat gyermek szülei mellett van. A kis Róbertet csak a tavasszal viszik oda, mert január február és március hónapokban a tenger nagyon nyugtalan s a királyné a lábadozó Róbertet meg akarja kímélni a veszedelmektől. Ebben az időszakban különben a nagy hajók nem kötnék ki Funchalban, a kisebbekkel való utazás pedig a tenger háborgása

miatt kellemetlen. A lakás csak szükösen elegendő, pedig a szolgaszemélyzet mindössze két személyből áll. Egy inasa van utabban a királynak, aki soffőrből vedlett azzá, akinek felesége lesz a királyné komornája. Eljövetelem előtt még ez sem volt. A város ugyancsak nagyon tiszta rendezett hely. Madeira különben nem gyarmata Portugáliának, hanem az anyaországhoz tartozik. Funchalban igen sok régi angol és amerikai, főleg angol család telepedett meg, akiknek legnagyobb része szép üzlettel bír. Az értékesebb dolgokat Angliából szerzik be. A lakosság minden alattvalói hűséggel viseltetik az exkirályi pár iránt.

Zita harisnyát stoppol.

A királyi pár vallásos érzése itt sem csökkent. Mindjárt a megérkezésüket követő napon istentiszteleten vettek részt. A templom ajtajában a papság élén a püspök helyettese ünnepélyesen fogadta őket és egészen a szentélyig kísérte a királyt és a királynét, a hol a számukra odakészített két karosszékekben foglaltak helyet. Azóta vasárnaponként rendszeresen van ilyen nagymise. A fogadtatás mindig ilyen ünnepélyes. A királyi pár életmódja nem mondható változatosnak. Minden reggel nyolc órakor szentmisét hallgatnak, azután következik a reggeli. Reggeli után sétálni szoktak a villát környező kertben. A délelőtt olvasással vagy könnyebb házi teendőkkel telik el. A királyné gyakran a szemeláttára harisnyát stoppol. Amikor arra mentem, sietve a háta mögé reitette a stoppolnivalót. De azután kijelentettem a királynénak, hogy hiába rejtegeti, ugyanis tudok róla, ezután már nyíltan előttem is csinálta. Félégyre teritenek villásreggelizéshez. A menü három fogásból áll. Tojás, előétel, hús, tészta. Délután érkezik meg a posta és ezután átnézik a leveleket. Majd megérkeznek a portugál lapok, melyeket figyelmesen olvasnak át. A helybeli notabilitások délutánonként fel szokták keresni a királyi párt. Funchalban szereztem be számukra könyveket, főleg történelmi műveket, mert ezeket kedveli a király. Este fél nyolckor ebédelnek. Az ebéd három fogásból áll: leves, hús és tészta. Az ellátás megfelelő. A főzés teljesen angol recine szerint történik. A hús Angliából érkezik, még pedig fagyasztott állapotban.

Magyar szó Madeirában.

Mikor én Funchalban voltam, akkor egy személy ellátása boron, lakáson és mosáson kívül naponta 30 shillingbe került. Ez megfelel egy font és tíz shillingnek. A szolgaszemélyzet ellátása valamivel olcsóbb: napi 14 shilling. Hármunk ellátása: a feleségemé, az enyém és az imasomé naponta közel tíz ezer magyar koronába került. Egész utam különben 500 angol fontba került. Amikor a legelső alkalommal a templomba igyekeztek a közönség soraiból valaki magyar nyelven fermhangon elkiáltotta magát:

— Eljen Károly király!
Szinte könnyes szemmel fordultak az éljenző férfi felé, akiről kiderült, hogy magyar ember, budapesti kereskedő és Mexikóba való utaztában különös véletlen folytán láthatta viszont Madeirában a királyi párt.

HIREK.

A segesvári Petőfi-szobor.
(Ünnepélyes leleplezés Félégyházaán.)

BUDAPEST. A segesvári Petőfi szobrot a Petőfi társaság kérésére Kiskunfélegyházára indították, ahol a költő legboldogabb gyermekkorát élte. A szobrot Radnay Béla szobrásztanár 1916-ban, amikor a román csapatok bevonultak Erdélybe, az utolsó predeáli vonat tá mentette meg. A megsérült szobrot a Hungária ércöntödében kijavították. Félégyháza négyesfogott küldött Budapestre a szoborért, amelyet díszruhás hajduk kísérek. A szobor csütörtökön érkezik Félégyháza határába. A megérkezést mozsárgyuk lövése jelzi s ugyanakkor megkondulnak az összes harangok. A szobrot az iskolák növendékeinek sora közt viszik a városházára. Az ünnepélyes leleplezés május első felében lesz országos ünnep keretében, amelyre meghívják Horváth kormányzót, a kormányt, az irodalmi társaságokat és az összes vármegyéket. A Petőfi társaság ekkor tartja díszközgyűlését, amelyen Petőfi születésének századik évfordulóját ünnepli.

— LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA a szerdai görög keleti román ünnep miatt pénteken jelenik meg.

— Az utódállamok konferenciája. Páris. Az utódállamok római konferenciája február tizenötödikén kezdődik. Ez az ülés mindenekelőtt közgazdasági kérdésekkel fog foglalkozni. A konferencián valamennyi utódállam kiküldöttjei megjelennek.

— Kinevezés. Bodea Zorika, aki eddig az aradi kir. ügyészség alkalmazottja volt, a múlt év december 31-én letette az előírt vizsgát és ezáltal az igazságügyminiszter tisztviselővé léptette elő.

— Selyem Fügött és püspök helyettese. A szobor megérkezését Weinberger János szobrászművész.

— Propaganda-film bemutatása Aradon. A megyei orvosi hivatalhoz ma átirat érkezett a cluji egészségügyi főfelügyelőségtől, hogy a verba elleni propaganda-filmet március hónap elején küldik Aradra bemutatás végett. A film szerzői Levadii cluji egyetemi tanár, a párisi Pasteur-intézet egyik igazgatója és a tavaly tragikus körülmények között elhunyt Gyulai Farkas. A filmet dr. Janovics Jenő rendezte és a legkifünőbb erdélyi magyar színészek játszanak a darabban. A darab egyik főszerepét maga Levadii egyetemi tanár játssza. A közönség nagyrészenek valószínűleg teljesen ismeretlen mu tájék be a darabot, amennyiben csak a páholyjegyekért kell fizetni. Az előadást román és magyar nyelvű tudományos előadás fogja kísérni.

— **Kittiltott hercegőrség.** Prága. A cseh kormány *Jeologi* orosz hercegőrséket a politikai helyzetbe való hivatkozással kittiltotta Prágából.

— **Babits állapota.** Budapest. Babits Mihály állapotában javulás állott be. A költő már lázmentes és ma elhagyta a sanatoriumot.

— **Per a szappangyártás miatt.** A Stella bucarestii szappangyártás feljelentést tett Lengyel Sándor és Glück József aradi lakosok ellen, mert ezek állítólag a bucarestii cég védjegyével ellátott szappant gyártottak és hoztak forgalomba. Zih József járásbíró ma tárgyalta ezt az ügyet. A tárgyalás folyamán Lengyel Sándor bemutatatta a cég által készített szappant, amely úgy alakra, mint nagyságra különbözik a bucarestii cég gyártmányától. A járásbíró a bizonyítás kiegészítését rendelte el arra nézve, hogy Lengyel Sándor kelte ővatosággal járt-e el akkor, amikor védjegyét megválasztotta.

— **Tánok estje lesz valósággal a Polg. Jót. Nőegylet február 20-21-iki nagy színházi estje.** A műsoron levő 16 táncszám közül 14-et Benkőné tanított be a tőle megszokott művészetével, melyet méltatni bizonyára legjobban a közönség tapsvihara fog. A rendezést Jakabty Dossó vállalta, a ez garanciája a ragyogó művészi esteknek. Olyan pazar élvezete lesz a közönségnek, amint még Aradon nem volt soha. Részletes műsor a „Színház” e heti számában található. Az első előadásra nagyrészt elővételben mentek el a jegyek, a már csak korlátozott számban kaphatók, azonban a második napon is hajszálpontosan ugyanugy, sőt esetleg gördülékenyebben megy minden, a mit sem veszít, ki látva a második napra vált jegyet a színházi pénztárnál.

— **A város konyhakertészete.** Megírjuk, hogy a gazdasági szék elhatározta a város konyhakertészeti beosztását. A város a konyhakertészekre a gazdasági hivatal könyvelőjének állítása szerint 1921-ben 118 ezer lejt fizetett rá. Ezzel szemben a kertész 158 ezer lejt fizetett nyereséget mutat ki. Az óriási differenciák tisztázása céljából a tanács ötös bizottságot küldött ki a gazdasági hivatal könyvelőnek felülvizsgálására. Dr. Angyal István polgármester kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy a városi tanácsban az a vélemény alakult ki, hogy a konyhakertészeket feltétlenül kiadják bérbé vagy felésgazdaságba, tekintet nélkül arra, hogy a város ráfizet-e a konyhakertészetre vagy sem.

— **Változás egy aradi cégben.** Oppenheimer és Schwartz, a Kőbányai Serfőző Rt. aradi főraktára cégből Schwartz Aladár kilépett. Oppenheimer ezentúl mint saját céget a régi firma alatt fogja folytatni az üzletét.

— **Felhívás.** A városi orvosi hivatal felhívja Farkas György, a 94-ik gyalogezredből szabadságot kapót, hogy sürgősen jelentkezék dr. Cucu Vazul városi orvosnál.

Bethlen engedményeket tett

(Andrássyék kesz harca készülnek.)

BUDAPEST. Gróf Bethlen István miniszterelnök levélben értesítette az ellenzéki pártok vezetőit, hogy a kormány a választójogi javaslatban újabb engedményeket hajlandó adni. A kormány beleegyezett abba, hogy az ajánlóknak legfeljebb tíz százaléka ne tekintessék leszavazottoknak. A Károly-kereszteseknél tekintet a 24 éves korhatártól. A liberálisok kívánságait ezzel teljesítette, ellenben Andrássyék követeléseit elutasította. Lehetséges látszik azonban, hogy a javaslatot még ezek után is letárgyalják február 16-ig, mert Andrássyék és demokraták erős harca készülnek ellene.

BUDAPEST. Gróf Bethlen István miniszterelnök a nemzetgyűlés tegnapi ülésén elmondotta, hogy a Házelnök kezdeményezésére a kormány és az ellenzék között tárgyalások indultak meg a megegyezés végett. A kormány messzeemenő engedményeket tett a tízéves állampolgárság kérdésében. Az ellenzék azt kívánta, hogy mindazok, akik a volt Magyarországon születtek, magyar állampolgároknak tekintessenek. A kormány teljesítette az egyhelyben lakásról szóló kívánságot oly módon, hogy bizonyos kategóriák

— **Mayer Miksa meghalt.** Arad egyik régi, érdemes polgára: Mayer Miksa ma 68 éves korában hosszas betegeskedés után elhunyt. A valamikor erőteljes férfit néhány évvel ezelőtt szélütés érte és azóta szervezete egyre gyengült, míg legutóbb egy újabb szélütés ágyba döntötte és ma meghalt. Mayer Miksa 1854-ben Aradon született. Középiskolai tanulmányait Aradon és Bécsben végezte. Azután letartózkodott Aradon, ahol virágzó borkereskedésével vagyont gyűjtött és tekintélyre tett szert. Mint virilista bekerült Arad város törvényhatósági bizottságába, amelynek tíz évig tagja volt. Különösen a város pénzügyi és gazdasági ügyeivel foglalkozott szorgalmasan. Az utóbbi években teljesen visszavonult a közéleti szerepléstől. Halálát testvérei, rokonai és számos jóbarátja gyászolja. A temetés 16-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz a zsidó temető halottas házából.

— **Pályázat körorvosi állásra.** A megyei orvosi hivatal elsőbbséget ajánl a körorvosi állásra pályázni szándékozó orvosoknak. Ugyanis a gyulavarsándi körorvosi állás megüresedett, mert az ottani eddigi körorvos, dr. Pop Tivadart Aradra nevezik ki kerületi orvosnak. Gyulavarsánd körzete csupán két községből áll, úgy, hogy könnyen bejárható. A községben szép, modern, új orvosi lakás várja az új körorvost, valamint a körorvosnak kézi patkálaja van. A megüresedett körorvosi állásra március hónap végéig kell benyújtani a megyei orvosi hivatalhoz a pályázalokat.

— **Közbiztonság.** Medve: vajda jó Pometoff ezeket használjon. Kapható mindenütt!

— **Vádirat sztrájkoló bányászok ellen.** Bazil Surdu brádi bányakalmazott és husz társa ellen a tavalyi bányásztrájkó ki-folyólag a királyi ügyészség elkészítette a vádiratot.

nál nem ragaszkodik a két éves egyhelyben lakáshoz s hogy az egyszeri lakásváltoztatás nem változtatja meg ezt a körülményt. A hadifoglyokat és a katonavilástekeket kivesszük a rendelkezés alól. A 24 éves korhatár nem vonatkozik azokra, akik vitézségi érdmet kapnak. Belépett a kormány abba, hogy választójogot kapjon minden 30 éves ember és az, aki elvégezte a hitelemi iskolát a titkosságot minden tekintetben nyit kérdésnek hagyja a kormány. Arra kéri tehát a nemzetgyűlést, tegye lehetővé, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt ezt a fontos törvényjavaslatot letárgyalhassák.

Haller Istvánt nem elégti ki a kormány ajánlata. A tíz évi állampolgárság tekintetében az engedmények kielégítőek. A négy elemi iskolai képzettséget jogosító címnek tekint. Vannak asszonyok, akiknek férjük künn volt a harctéren és ezért nem lehetett három gyermekük. Meggyőződése szerint az írni és olvasni tudás több, mint a négy elemi iskola. Van olyan imretemagyar ifjónő, aki nem tudja igazolni a hat elemi, mert tanulmányait otthon végezte.

— **Halálozások.** Örv. Nyáray Sándorné ez. Mészáros Antia f. hó 13-án 78 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 15-én délután fél 8 órakor Strada Catate Veche (Óvár-utca) 8. sz. házból lesz.

Faragó Béla az Uránia és az Apolló mozgó színházak igazgatója e hó 14-én éjjel 61 éves korában elhunyt. Faragó már régóta betegeskedik s nemrégiben betegsége folytán szabadságot kért; most erősen elővette a betegsége, a mely végzett vele. Az elhunyt feleségén és gyermekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése február hó 15-én délután 4 órakor lesz a Str. Bratianu (Weitzer János-utca) 12. számú házból.

— **Befagyott a Duna-csatorna.** Bécs. A bécsi Duna-csatorna a tartós hideg folytán befagyott. Ez az eset páratlanul áll az utóbbi évek történetében.

— **Vejőmagyar szerez a város.** A gazdasági szék előterjesztést tett a városi tanácsnak a tavaszi vetőmag beszerzésére. A városnak 296 hold szántóföldje van, amelyet állattakarmány céljaita fogják felhasználni.

— **Ausztria új hadseregét.** Prága. Ausztriát a békeszerződés arra kötelezte, hogy feloszlassa hadseregét. Mivel azonban az osztrák állam budgetjét a zsoldos hadsereg fenntartása rendkívüli mértékben megterhelte, a kormány az utóbbi napokban ama bizalmas kéréssel fordult az antanthoz, járuljon hozzá ahhoz, hogy Ausztria a milícia-rendszert léptethesse életbe. Ausztria ezen hajlandóságát különösen cseh részről igen erősen támogatják. A bécsi hadügyminiszteriumban már meg is tették az előkészületeket arra nézve, hogy a zsoldos katonaságot néphadsereggel váltsák fel.

Márciusban jön Aradra a határmegállapító bizottság.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a magyar-román határmegállapító bizottság már két ízben arról értesítette a város vezetőségét, hogy Aradra érkezik. Mindkét esetben pontos érkezési időről is tudatta a bizottság a várost. A legutóbbi értesítés szerint 12-én vasárnap délután kellett volna Aradra érkeznie a bizottságnak. A város vezetősége megtett minden előkészületet a bizottság fogadására és elhelyezésére, azonban a bizottság vasárnap sem érkezett meg. Ma azután távirati értesítés érkezett a város vezetőségéhez a határmegállapító bizottságtól, amelyben arról értesítette a várost, hogy megérkezése három héti halasztást szenved. Vagyis csak március hónap első felében fognak megérkezni Aradra a bizottság tagjai.

Mozsi.

A zsidók múltja és jövője.
(Az Apolló nagy kulturfilmjének bemutatója.)

A mozinak is épp úgy megvannak a nagyjelentőségű kultúreseményei, akár a színházak, az irodalomnak, vagy a művészet bármely más ágának. Ilyen nagyszíni esemény színterülte volt tegnap az Apolló színház a mely „A zsidók múltja és jövője” című nagyconcepciójú kulturtörténelmi filmet mutatta be a közönség olyan óriási érdeklődéssel, mellet, amilyet csak a mozi fejlődésében új korszakokat jelentő produkciók tudnak kiváltani a sok irányban lekötött városi publikumból. A kemény téli idő dacára már jóval az előadások előtt elfogytak az összes jegyek a nézőteret benépesítő intelligens közönség felfokozott figyelemmel és megértéssel kísért a zsidóság szenvedésekkel és nehézségekkel megpróbáltatásokkal telt múltjának ismertetését a látható megnyugvással fogadta annak a sokat ígérő jövőnek a kirajzolódását, melynek első alapköveit dr. Herzl Tivadar, ez a prófétalelkű ember rakta le. A film mint moziesemény is nagyjelentőségű. A bécsi filmgyár minden elgondolható eszközt felhasználta, hogy minél színvonalasabb, díszesebb és monumentálisabb legyen annak a kortörténelmi filmnek a kiállítás, Világhíru művészek kezébe adta a vezérszerepeket. Rudolf Bath alakítja Herzl-t s a prófeta minden imponáló külsejét és lelkének csodás megnyilatkozásait mestersen érzékelteti. Az öreg Schildkraut játéka áll a filmdráma homlokterében. Magrasságán öbönöletes és föl-emelget mártíri az a szenvedés, mely a zsidónép több évezredes múltjának felső fájdalmaként sugárzik le barázdákba ráncosodott arcáról. A többi szereplő is méltó arra, hogy a nagy Schildkrauttal egy filmen játszhasson. Az Apolló színház még szerdán és csütörtökön mutatja be „A zsidók múltja és jövője” című filmet. Az előadások kivételesen 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

* **Kétféle szerelem.** (Premier az Urániában.) Szerdán és csütörtökön „Kétféle szerelem” címen nagyszabású társadalmi drámát mutat be az Uránia színház. Az igaz, hamisítatlan életet tükrözi ez a mozifilm mely az Uránia kétségtelenül őregbírtette alkereknek számát. A megkapó mesét pazarul állította ki a filmgyár és a szerepeket elsőrangú mozistárokra bízta, akik tökéletes alakítást nyújtanak.

Irodalom és művészet.

Szabó Sándor jubileuma.

Szabó Sándort, a városi színház kardalósát és könyvtárosát szeretetteljes ünnepségekben részesítették abból az alkalomból, hogy ötven esztendeje szolgálja mint névtelen aktor a magyar kultúrát. Az ünnepség első része előadás előtt a színpadon folyt le, ahol pályatársai és barátai gyülekeztek össze. A város vezetőségét és a színházi bizottságot dr. Nedelcu Miklós h. polgármester, kultúratanácsos, Mihulin Miklós leánygimnáziumi igazgató és Zima Tibor kamarai főtitkár képviselték. Amikor a jubiláns megjelent a színpadon, a színházi zenekar fussal, a megjelentek pedig lelkes éljenzéssel fogadták. Elsőnek Róna Dezső igazgató üdvözlőbe keresetlen szavakkal Szabót, akinek selyemre nyomott színdrapót, babérkoszorút és ajándékot nyújtott át. Ezután dr. Nedelcu Miklós a város vezetősége és a színházi bizottság üdvözlőjét tolmácsolta. A kultúra, mondotta minden főbb emelkedik nem ismer harcot, hanem arra törekszik, hogy a szíveket összehozza. Ennek a kultúrának a bajnoka a jubiláns, akinek akadon mind több követője. A lelkes beszédet a jelen voltak megfélésték. Jakabffy Dezső főrendező a színtársulat nevében lelkes szavakkal köszöntötte Szabót és üdvözlője a színtársulat hatalmas koszorúját. Sotymos Ferenc lapszerkesztő keresetlen szavakkal tolmácsolta Szabó jóakaróinak és barátainak üdvözlőjét és üdvözlője pénzbeli ajándékukat. Faludy Károly és Z. Várady Margit szintén ajándékokat nyújtottak át a jubilánsnak. Végül felolvasták Szendrey Mihály levelét, amelyben az Erdélyi és Bánáti Színészegyesület és a Budapesti Színészegyesület szerencsés kívánatait tolmácsolta. Szabó Sándor a meghatottságtól könnyezve csak emyit mondott:

— Az üdvözlések megköszönésére nem találok szavakat, mert nagyon meg vagyok hatva.

Az ünnepség ezután a nyílt színpadon folytatódott Csányi Mátyás kar-mesternek ez alkalomra írt kedves és ötletes darabjában, a „Könyvtáros”-ban, amelynek főszerepét Szabó Sándor játszotta, akit a szépségű közönség percekig tartó tapsal fogadott. Az alkalmi darabban felvontak a különböző darabok főszereplőit, a színház első-rangu tagjait, akik derűs percekot szerezték a közönségnek. Végezetül a „Parasztecsülete” című operát játszották a már ismert jó szereposztásban.

HETI MŰSOR:

Szerdán: A tündérek cselédje. (B. bérlet.) Másodszor.
Csütörtökön: A tündérek cselédje. (C. bérlet.) Harmadszor.
Pénteken: A tündérek cselédje. (A. bérlet.) Negyedszer.
Szombaton d. u.: Az Ördög mátkája, ifjúsági előadás. Este: A tündérek cselédje. (B. bérlet.) Ötödször.
Vasárnap d. u.: A kék mazur. László Andor felléptével. Este: A tündérek cselédje. (C. bérlet.) Hatodszor.
A Tündérek cselédje. Amint elő-re várható volt operett még ilyen zajos sikert nem aratott, mint a kedv este bemutatott Tündérek cselédje. Kulinyi Ernő pompás fordítása, Harry Tierney felvív amerikai zenéje és a szebbnél szebb táncszámok óriási hatást keltettek. Minden szereplő tudásának legjavát nyújtja és a közönség ki nem fogy a kacagásból, mert amit Inke és Sebestyén ebben a darabban mókáznak, az felülmúl minden bohózatot. Horváth Mici gyönyörű ének-

számai László Andor énekszámai, Halmos Mici és Szegő Lili nagyszerű táncal és a három komika Tibor, Benkőné és Gömör Emma frenetékus tevé-szést arattak. A közönség a hirdetett előadásokra ugyszólván széjjelkapdosa a jegyeket. A Tündérek cselédje egész héten műsoron van.

• Szombati délután ifjúsági előadás. Géczy István Ördög mátkája van ez-után az ifjúság részére műsoron és remélhető, hogy a tarulóifjúság ezen előadáson tömegesen fog résztvenni.

• Vasárnap délután László Andor felléptével a Kék mazur, Lehár gyönyörű zenéjű operettje, mérsékelt hely-árrakkal kerül színpadra, elsőrangú szeren-ozsájában.

• Femánák bucsija a Modern Ka-barében. Az „5 Femán 5” akrobatá-csoport, a Modern Kabaré világhítrak-ciója ma este félkilenckor tartja bu-csuelőadását, amelynek keretében ed-dig még nem látott produkciókat fog bemutatni. Ugyancsak ma d. u. fél-negykor kedélyes délutánt rendez a kabaré válogatott kacagató műsorról, félhétárakkal mellett. Mindkét előadás-ra jegyek egész nap válthatók. Reg-gelig parkeztánc.

• Kedélyes délután a „Modern Ka-barében” ma délután félnegykor fél-hétárakkal, válogatott kacagató mű-sorról.

• Aradi szerző darabja Clujon. A köelben lesz a bemutatója Köpf Kál-mán aradi pénzügyi tanácsos „Gyöngy-virág” című operettjének a cluji Ma-gyar Színházban. A tehetséges aradi muzsikusként ezt az operettjét évekkel ezelőt nagy sikerrel mutatták be Aradon. Köpf Kálmán jelenleg egy operán dolgozik, amelyet az aradi Filharmonikus Társaság fog előadni az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet esté-lyén.

Garázdálkodnak a farkasok.

(Veszedelemben a tanyák néve.)

A nagy hideg és a földet borító vastag fagyos hóréteg az oka annak, hogy az erdők és mezők vadjai nem jutnak táplálékhoz. A korgó gyomor bátrakká, sőt vak-merőkké teszi a vadakat. Egy Ineuról (Borosjenőről) Aradra ér-kezett úr mondotta el, hogy teg-napelőtt Ineutól alig egy kilomé-ternyire 7 farkast figyeltek meg egy csordában. Közelebb már nem is merészkedtek az ordások, de állandóan a község környékén ólálkodnak. A község szélső házá-ban lakók éjszakánként nem mesz szíról és gyakran felhangzó far-kasüvöltéseket hallanak. Siciáun (Siklón) a vasútállomásra merész-kedett be több, farkas. Azonban az állomás környékén nem sok kárt tehettek és onnan hamarosan el is takarodtak. A falusi lakosság közül azok, akik az erdőbe is ki-járnak, azt az érdekes és szo-katlan dolgot tapasztalhatták, hogy a sunyi ravasz róka, amely eddig nem mert többre vetemedni, mint a kisebb szárnyasok megtá-madására, már nemcsak ravasz, hanem vakmerő is, mert megtá-madja a nyulat, de még az őzet is. Gyakran találtak az utóbbi napokban az erdőben, mezőkön őzcsontokat, melyekről a húst már a róka lerágta. A vaddisznó sem jut táplálékhoz, a fagyos hó alól nem tud magának semmit kika-parni. De a vaddisznó még sem jutott eddig annyira, hogy a fal-vakat veszélyeztesse látogatásá-

val. Ámbár egyik erdélyi faluból olyan hír érkezett, hogy ott a falu főutcáján garázdálkodott egy vad kam, mindaddig, amíg a lakosság dorongokkal agyon nem verte. Így is egy parasztleány, akinek a hasát szakította fel az agyará-val, esett áldozatul a bős és éhes állatnak.

A farkasok a tanyák igazi ré-mei, melyeknek fegyvertelen la-kosai kimozdulni is alig mernék otthonról. Ha a hó még sokáig fa-gyos vastag rétegben fog állani a földön és a nagy hideg még to-vább is tart, úgy a falvak lakosait sem fogják megkímélni az ordá-sok és ha más kárt nem is okoz-hatnak, állandóan nyugtalanítják a községek lakóit.

Báli trófiák.

Az „Éj királynője”. Egyik álar-cos jelmezestélyen feltűnést keltett egy elegáns, szép asszony jelmeze. Fekete selyem alapon különféle égi testek voltak rajta arannyal kihi-mezve.

— Tudja-e, mit ábrázolok? Kár-dezte egyik hódolójától.

— Nem.

— Az „Éj királynője” vagyok.

— Az úr meghajolt és hódoliat-teljesen rebegette:

— Nagyságos asszonyom, üd-vözlöm — a tejutat.

Aktuális csárdások. A farsang az idén hosszabb, mint más években s talán nem késünk el, ha a hát-ralelvő bálkhoz a következő aktuá-lis csárdásokat ajánljuk:

Ügyvédek bálja: Nem titk a jogászt agyon.

Gazdák bálja: Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs . . .

Orvosok bálja: Halod-e te Katika, kell-e orvos, patika . . .

Zsidó nőegylet bálja: Hej zsidó lány, zsidó lány . . .

Erdészek bálja: Ezt a kerek er-dőt járom én . . .

Atlétikai klub bálja: Nagy az én rózsám ereje, kilenc pandur nem bír vele.

Dijnokok bálja: Nincs cserepes tanyám . . .

Lelencház bálja: Rózsabokorban jöttem a világra . . .

Fakereskedők bálja: Vékony desz-ka kerítés . . .

Leányegyleti bál: Asszony, ass-zony az akarok lenni . . .

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak (február 14.): Dollár 133.—, márka 0-70.—, dinár 1-80.—, szokol 2-50.—, magyar korona 0-21, budapesti ki-fizetés 4-85.—, bécsi kifizetés 46.—, berlini kifizetés 0-68 és fél, francia frank 12-50, prágai kifizetés 2-52.—.

Zürichi nyitás (febr. 14.): Ber-lin 252-5, Newyork 512, Milano 2425, Prága 970, Budapest 80, Zágráb 160, Bucuresti —, Varsó 15, Bécs 18, lebélyezett osztrák korona 8.

Budapesti nyitás (február 14.): Napoleon d'Or 2580, angol font —, dollár 654.—, francia frank —, lengyel márka 20-25, márka 884.—, lira —, osztrák korona 10-48, rubel 51.—, len 511, sokol 1214 dinár 825.

Zürichi zárlat. (Február 14.) Berlin 2525, Newyork 512, Milano 2415, Prá-ga 967.5, Budapest 80, Zágráb 160, Bu-curesti —, Varsó 15, Bécs 18, lebélyez-zett osztrák korona 8.

Budapesti zárlat. (Február 14.) Napoleon d'Or 2525, angol font —, dollár 651, márka 336, lengyel márka 20.25, rubel 51, len 510, sokol 1217, di-nár 824, osztrák korona 20.

— Angol kölcsön — valutajavításra.

London. Az angol kormányának az a főfeltétele, hogy Ausztria az an-gol kölcsönt csak valutajavításra használhatja fel. Az angolok elő-re tiltakoznak az ellen, hogy az angol pénzt élelmiszerek beszerzé-sére és a tisztviselők fizetésjavítá-sára fordítsák.

A szerkesztésért: **KÁROLY JÓZSEF** felel

NYILTTER.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

BUCSU.

Miután a hosszú éveken át tu-lajdonomat képező Városi kávéhá-zat utódaimnak átadtam, el nem mulaszthatom, hogy ez alkalom-mal hálás köszönetemet ne nyilvá-nítsam t. vendégeimnek, jóbaráta-imnak és üzletfeleimnek azért a jóindulatu támogatásért, melyben engem az évek folyamán részesi-tettek.

Ugyancsak ezt az alkalmat használok fel azon kérésem nyil-vánítására, hogy mindazok, kik támogatásukkal engem megtisz-teltek, ruházzák át további támo-gatásukat utódaimra, kik minden bizonnal igyekezni fognak Arad-város legrégebb kávéházát jó hir-nevének megfelelően vezetni.

Arad, 1922. február hó 14-én.

587 Kiváló tisztelettel **Sohn Ferenc.**

Mayer Gyula, özv. Dr. König Arminné, özv. Maunhelm Pálné és özv. Deixner Lipótné, mint testvérek az összes rokonság nevében is mély fájdalommal jelentik, hogy a jó testvér és rokon

MAYER MIKSA

f. hó 14-én 68 éves korában el-hunyt.

Temetése f. hó 16-án d. e. 10 órakor lesz az aradi izr. te-mető halottas házából. 592

Aldás és béke hamvaira! Aradon, 1922. február hó.

Rendszeres hetenkénti gyűjtőforgalom

Budapestről - Aradra

saját kirendeltség a ro- 250 mán határon. Fix díjtételek

GROSS ALBERT

nemzetközi szállítmányozó Budapest, V., Mérieg-utca II. sz. Alapítva 1890. Székhely: Alipre

Silány utánzatoktól
óvakodjunk!

Ön kőhög? keresse fel
azonnal a „Csokoládé Királyt”

Str. Metianu 2. (Forray-u.) és vásároljon valódi arany Eib's
méh-méz, bajor maláta, számlák cukorkát. Nem saját gyárt
mány, hanem a legelőkelőbb gyárak készítménye! 586

Apró hirdetések.

Levelezés.

VIDÉKI urileány szórakozás céljából
szellemes eszmecsereket folytatna levé-
lileg urliúval Válaszokat „Anonyma”
feljére kérem laphan közölni. 590

Alkalmazás.

EGY ügyes fodrásznő azonnal felvéte-
tik Strada Consistorului (Batthyány-
utca) 23. 100

MÉRLEGKÉPES könyvelő a délutáni
brákban könyvelést vállal. Cim Kelet
hirlapirodában. 1152F

PERFECT SZOBALÉANY elcséjére fel-
vétetik Holländer, Str. Cloșca (Szent
László-utca) 7. sz. II. em. 584

MÉRLEGKÉPES négy nyelvet beszélő
könyvelő állandó alkalmazást keres,
esetleg órákra is. Cim Wallinger hárde-
tőjében. 11621

MINDENES főzőnő kis háztartásba el-
cséjére kerestetik Strada Decembrie 29.
(Hasszinger-utca) 5. 11621

EGY 5 és egy 7 éves gyermek mellé
nevelőnő ki németül is beszél, kereste-
tik Ajánlatokat Korber Nándor börgyá-
roshoz, Nagyszombatklós intézendők.
11522

SZOBAASSZONY felvétetik a Panno-
nia-szállóban. 588

FAHIVATALNOK perfekt íródat mun-
kaerdő azonnali belépésre állást keres.
Cim: Wallinger hirdetőjében. 11622

KÖNYVELŐ mérlegképes, állandó al-
kalmazást keres. Cim Wallinger hárde-
tőjében. 11622

TISZTESSÉGES komolyabb nő, ki jól
főz s a háztartásokat végzi azonnalt,
vagy március 1-re kéttagú családhoz
felvétetik. Jó fizetés, csendes otthon.
Str. Marasesti (Kossuth-utca) 53. 593

BEJÁRÓ szakácsné azonnali belépésre
kerestetik Piața Lupoi (Szentpéter-
tér) 5a) 11794

Lakás.

IRODAHELVISÉGNEK két szoba a bel-
városban átadandó. Cim a kiadóhiva-
talanban. 589

Vétel és eladás.

ELADÓ egy díltözel használt férfi ruha
és cipő. Bul. Carol I (Erzsébet-körút)
26. sz. I. emelet balra. 583

JÓKARBAN levő írógép megvételre ke-
restetik Cim: Wallinger hirdetőjében.
11621

KOMPLETT alig használt fűszerüzlet-
berendezés olcsón eladó. Cim: Wallin-
ger hirdetőjében. 11621

EGY rövid zongora olcsón eladó. Str.
Dr. Raftu (Sárossy-utca) 5. 11522

TENYÉSZKANOKAT legelőrendű man-
golica tenyészgazdálkodással ellátva,
amaddig a készlet tart. ajánl Hámory
Gazdaság Strada Eminescu 3. 11754

KOMPLETT ebédlő berendezés olcsón
eladó Str. Tribunal Axente (Damjanich-
utca) 14 Szirmai. 11794

PIANINOT, zongorát gyöngvöket brili-
ansokat magas árban veszek. Levele-
ket „Piano” feljére a kiadóhivatalba
kérek. 12021

GYÖNYÖRŰ BŐR ÉS SZALON GAR-
NITURA olcsón eladó a Szépművészeti
Szalonban Ortutay-palota. 12111

AJANDEKTÁRGYAK legelőkelőbb beszer-
zési forrása a Salon Artistique (Fischer
Eilz-palota.) Antik és modern porcellá-
nok, bútorok, szobrok, figurák, vázák,
festmények, metszetek, perzsa szőnye-
gek, ezüstművek vétele, eladása, cse-
relése és bizományba vétele a legelő-
kelőbb feltételek mellett. 11691

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK
képekért, bronz, márvány és porcellán
figurákért, perzsa szőnyeg, argamanj-
szőnyeg, török kendőkért, antik és
modern bútorokért, zongorákért, mo-
dern és antik dísz tárgyakért, Japán
vázákért régi ezüst és arany műár-
gyakért, mindennemű műbecsi rézise-
gért. Szépművészeti Salon Str. Emi-
nescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-pa-
lota. 11911

„Intercontinentale”
szállítványozási és közlekedési r-t.
Ezrelött: **HOFFMANN S. & V.**
Befizetett alaptőke: Lira 8.000.000.
Törzsház: TRIESTE.
ARADON, BUL. REG. FERDINAND
(JÓZSEF FŐHERCEG-UT) 21. SZ.
TELEFON: 354. SZ. 11614

Nemzetközi szállítás. Minden na-
gyobb kül- és belföldi városban
és fontosabb vasuti gócpontok-
nál „SAJÁT FIOKOK”, melyek
által a szállítások pontos és
gyors lebonyolítását biztosítjuk.
Állandó gyűjtőforgalom Prá-
gából, Brünnből, Wienből,
Budapestről stb. Romániá-
val. Szakszerű vámkezelés!

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Szűcs Pál aradi terménykereskedő
cég ügyfelem Edgard Patin zürichi ke-
reskedő cég mint árvételben késedel-
mes vevő terhére és veszélyére 1922-
évi február hó 28-án délután 3 órakor
Aradon Str. Mocioni és Str. Nicolae
Gligorescu (Orczy- és Munkácsy-ut-
cák) sarkán levő raktárhelyiségben
közjegyző közbenjötével megartandó
árverésen a legelőkelőbb feltételek elöze-
ten megtekintendő 7038 kg. mákot fog
eladni az alábbi feltételek mellett:

Kiküldési ár 100 kg-ért 2300 leu.
Bánatpénzül leendő készpénzben a ki-
küldési ár 10%-a Árverési vevő köte-
les a vételárát, úgy nemkülönbön a vé-
tel árát és a forgalmi adót nyom-
ban és készpénzben lefizetni az árú
pedig nyomban átvenni. A megvett árú
3 nap alatt szállítandó el vevő szá-
kjaiban.

Megegyezés esetén az árú fenti
raktárban tovább tárolható.

Az eladásra kerülő mák nálam tör-
tendő előzetes jelentkezés alapján fenti
raktárban megtekinthető.

Aradon, 1922. évi február hó 11-én
Dr. Molnár Oszkár ügyvéd.
11522 Arad, Strada Crisan 10.

Feltűnő olcsón eladó

Str. Vanatului (Szél-utca) 9. sz. teljesen
jókarban levő ház azonnal elfoglalható
lakással. Otthon 12-3-ig. Bővebbet
HAASZ ALBERT íródtáza Str. Eminescu
(Deák Ferenc-utca) 2. 11753

Convocare.

Societatea Anonima pentru Ex-
ploatarea Padurilor in Jurul
Aradului in Arad

lei va tine

a II-a adunare generala
ordinara

la 1. Martie 1922 la ora 11 a. m. in
Arad in localul Bancii Romanești Su-
cursala Arad, la care sunt convocati cu
onoare toti actionarii cu urmatoarea.

ORDINE DE ZI:

1. Alegerea alor doi actionari pentru
autenticarea procesului verbal a adu-
narei generale.

2. Raportul Directiunii a Comite-
tului de supraveghere examnarea ges-
tiunii pe anul 1921, constatarea bilan-
tului, hotarare asupra distribuirei bene-
ficiului net si descarcarea Directiunii
si a Comitetului de supraveghere de
gestiunea avuta.

3. Eventuale propuneri.

Arad la 12. Februarie 1922.

(ss) Dr. Iustin Marsleu,
presedintele Directiunii.

La Adunarea Generala aceli acio-
nari vor avea drept de vot cari inainte
de adunare cu trei zile isi vor depune
actiunile impreuna cu cupoanele nees-
pirate la casieria Societatii sau la
Banca Romaneasca Sucursala Arad.

Meghivó.

Az Aradvidéki Fatermelő
Részvénytársaság Arad
II. évi rendes közgyűlését

1922. évi március hó 1-én délelőtt 11
órákor Aradon a Banca Romaneasca
aradi fiókjának helyiségében tartja,
melyre a részvényeseket hsztelettel
meghivom.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hite-
lítésére két részvényes kiküldése.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bi-
zottság jelentése továbbá az 1921. évi
számadások megvizsgálása, a mérleg
megállapítása valamint határozatho-
zatal a tiszta nyereség felosztása és a
felmentvények megadása iránt.

3. Netalán indítványok.

Arad 1922. február 12.

Dr. Iustin Marsleu,
igazgatósági elnök.

A közgyűlésen az a részvényes gya-
korolhatja szavazati jogát, ki részvé-
nyelt a le nem járt szelvényekkel
együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nap-
pal a társaság pénztáránál vagy a
Banca Romaneasca aradi fiókjánál le-
teszi.

Activa — Vagyon. Contul-Bilant — Mérleg-számla. Pasiva — Teher.

Cassa — Pénztár ...	4107 88	Capital social — Rész- vénytőke ...	1000000
Forestrerie si intre- prindere industrială		Capital de rezerva —	
— Gőzfűrés és		Tartaléktőke ...	50000
iparvasut ...	601725	Inoposite in rest —	
Forestrerie — Fűrés- üzem felszerelés ...	1816 25	Adótartalékalap ...	80000
Depozit de marfa —		Creditori — Hitelezők	1571023 18
Anyagkészlet ...	1972464 50	Venit curat — Tiszta nyereség ...	251325 57
Debitori — Adósok	272235 12		
Imobile — Ingatlan	100000		
	2952348 75		2952348 75

Chisneu, la 31. decembrie 1922.

DIRECTIUNEA — IGAZGATÓSÁG.

Bilanțul de fata l'am examinat si confrontat atat cu registrele principala
cat si cu cele auxiliare si l'am aflat in deplina regula — Ezen mérleg-számlát
a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és
rendben levőnek találtuk.

Chisneu la 7. februarie 1922.

577

Braun Fülöp m. p.

pres. comit. de supravegh.

Ion Moldovan m. p.

memb. in comit. de supravegh.

Dr. Olasz Lajos, m. p.

memb. in comit. de supravegh.

Wrbitsky Lipót m. p.

memb. in comit. de supravegh.

Mihail Constantin m. p.

memb. in comit. de supravegh.

Veszek BRILLIANS köveket,
arany és ezüst

árakat magas áron. 19017

KUN, ékszerész.

Erélyes

présház felügyelő

kerestetik, aki lehetőleg Revolver-hor-
nyolt cserép gyártásban járta. Javadal-
marási igényeket feltüntető és bizonyít-
vány-másolatokkal ellátott ajánlkozások
„Concordia” téglagyár és vil-
lamosság r-t.-hez Gyertyámos
kéretnek. Bizonyítvány-másolatok nem
küldetnek vissza. 585

600 m/m nyomtávu 70 HP. 4
csatlós Schwartzkopf berlini gép-
gyárában 1917. évben épült

iparvasuti mozdony,
teljesen jó állapotban 543

eladó. Megtekinthető:
Bródy Testvérek üzemenben
TIBISCU
(Zsuppa via Caransebes.)

Könyvkötészeti tanulóleány
felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Futárt naponta indítunk utlevél láttamozást, pénzkivitteli engedélyek beszerzését és mindennemű megbízásokat jutányosan vállalunk: Szántó & Comp. Str. Gen. Brigerescu 3. (Tabajdy-u.) Telefon 748